

УДК 331.57:004

В. В. Воскобойник
Д. В. Воскобойник

ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ

Статтю присвячено оцінці сучасних трансформаційних змін у сфері зайнятості населення під впливом поширення процесів цифровізації економіки.

Проаналізовано підходи до визначення змісту категорії «цифровізація» у сучасній науковій літературі, запропоновано авторське визначення поняття.

Досліджено основні наслідки цифровізації на світовому ринку праці. Встановлено, що на глобальному ринку праці в умовах поширення цифрової економіки сформувались два основні напрями змін. По-перше, це розширення сфери використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), а також залучення до неї все більшої чисельності людських ресурсів (виникнення нових професій у ІТ-секторі, збільшення кількості вакансій тощо). По-друге, це трансформаційні зміни у всіх інших секторах економіки, обумовлені поширення ІКТ: трансформація попиту на людські ресурси, зміни у структурі зайнятості населення, трансформація характеру праці, оновлення кваліфікаційних вимог до працівників тощо.

Визначено опосередковані довгострокові наслідки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для ринку праці. Виокремлено, що важливим трендом сучасного ринку праці є опанування нових спеціальностей (професій) працівниками, які починали кар'єру в інших професійних сферах. Зроблено висновок щодо подальшої актуалізації впровадження програм підтримки заходів із профорієнтації та навчання дорослих, що пов'язано з розширенням економічних секторів внаслідок адаптації до нового розподілу праці між людьми, машинами та алгоритмами.

Акцентовано увагу на пріоритетах формування актуальних напрямів державної політики регулювання національних ринків праці, що має базуватись їх позиціонуванні у глобальній економічній системі.

Ключові слова: цифровізація, інформаційно-комунікаційні технології, трансформація, ринок праці, зайнятість, компетентності.

DOI 10.34079/2226-2822-2022-12-24-76-82

Постановка проблеми. Сучасний розвиток економіки здійснюється в умовах потужних цифрових трансформацій, становлення інформаційного характеру господарських взаємодій, ускладнення технологічних параметрів виробничої діяльності, що обумовлює підвищення вимог до якості трудових ресурсів забезпечення економічної діяльності. Це прямим чином впливає на стан та тенденції розвитку світового ринку праці, а також стратегії державного регулювання зайнятості населення в окремих країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням оцінки впливу процесу цифровізації на економіку та стан ринку праці присвячені численні роботи науковців різних галузей знань. Визначення змісту цифровізації, обґрунтування теоретичних положень цифрової трансформації та особливостей впливу на розвиток систем різних типів розглядалися у працях таких учених як: К. Маркевич, Т. Месенбург, Н. Негропонт, М. Руденко, С. Сидоренко, І. Якушко та ін. Питанням трансформаційних змін зайнятості населення присвячено праці зарубіжних та вітчизняних вчених Л. Антонюк, О. Герасименко, Д. Ільницького, С. Калініної, А. Колота, Е. Лібанової, О. Новікової та ін.

Разом із тим, на сучасному етапі розвитку світової економіки існує потреба у подальшому науковому аналізі поширення цифровізаційних зрушень в економіці та оцінці їх впливу на трансформаційні зміни, зокрема, у сфері зайнятості населення.

Результати наукового дослідження. Однією з провідних характеристик сучасного світу є поширення процесів цифровізації, які викликають багато галузевих дискусій та зацікавленість науковців даною тематикою. Зокрема, Н. Негропonte ще у 1995 р. сформулював концепцію цифрової економіки та констатував факт, що «...у близькому майбутньому наш світ стане цифровим» (Negroponte, 1995).

Американський економіст Т. Месенбург у 2001 р. виокремив основні складові цифрової економіки: електронна інфраструктура; електронна комерція; електронний бізнес. Також він наголошував, що за умови комплексного розвитку цих компонент цифрова економіка буде ефективною (Mesenbourg, 2001).

У дослідженнях Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова наголошується, що цифрові технології впроваджуються як частина бізнес-процесів, їх застосування зменшує витрати, збільшує продуктивність та ефективність прийняття рішень (Маркевич, 2021).

Перш за все, необхідно дослідити зміст категорії «цифровізація». На сьогоднішній день питання конкретизації складових цієї категорії є вкрай актуальними та досить детально вивчаються в науковій літературі. У табл. 1 представлено окремі концепції її розгляду.

Таблиця 1

Наукові підходи до розгляду сутності категорії «цифровізація»

<i>Визначення</i>	<i>Джерело</i>
Цифровізація – впровадження цифрових технологій в усі сфери життя: від взаємодії між людьми до промислових виробництв, від предметів побуту до дитячих іграшок, одягу тощо; це перехід біологічних та фізичних систем у кібербіологічні та кіберфізичні (об'єднання фізичних та обчислювальних компонентів); перехід діяльності з реального світу у світ віртуальний (онлайн)	(Український інститут майбутнього, 2020, п. 6.2)
Цифровізація – насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливило інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір	(Кабінет Міністрів України, 2018)
Цифровізація – це, передусім, розробка, впровадження та розповсюдження новітніх цифрових технологій у всіх сферах буття сучасної людини в умовах глобалізації, які характеризується досягненнями Google, Amazon, Apple, ІМВ, Microsoft, Facebook у США, Alibaba і Tencent у Китаї	(Сидоренко, 2021, с. 34)
Цифровізація – процес еволюції економічних, соціальних, виробничих, техніко-технологічних, організаційних, управлінських, та інших відносин всередині суспільства, зміна їх суб'єктивно-об'єктивної орієнтованості, яка викликана розвитком інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій	(Руденко, 2018, с. 63)
Цифровізація – одна з визначальних тенденцій розвитку людської цивілізації, яка формує більш інклюзивне суспільство та кращі механізми управління, розширює доступ до охорони здоров'я, освіти та банківської справи, підвищує якість та охоплення державних послуг, розширює спосіб співпраці людей, а також дає змогу скористатися більшим розмаїттям товарів за нижчими цінами	(Маркевич, 2021)
Цифровізація – процес, який пов'язаний з активним створенням, використанням, удосконаленням інформаційно-комунікаційних технологій; є процесом, який призводить до трансформації окремих систем, включаючи економічні, зміни звичайної моделі їх функціонування	(Якушко, 2021, с. 77)
Цифровізація (digitalization) – використання цифрових технологій для зміни бізнес-моделі та надання нових можливостей для отримання прибутку і збільшення вартості; це процес переходу до цифрового бізнесу	(Gartner Glossary, n.d.)
Цифровізація (digitalization) – активізація або вдосконалення процесів шляхом використання цифрових технологій і оцифрованих даних; підвищує продуктивність та ефективність, одночасно знижуючи витрати; покращує існуючі бізнес-процеси, але не змінює та не трансформує їх. Тобто процес переходить від керованої людиною події або серії подій до керованого програмним забезпеченням	(Gupta, Mark Sen, 2020)

Використовуючи інформацію з табл. 1, можна дійти висновку, що *цифровізація* – це процес впровадження та активного використання інформаційно-комунікаційних технологій у всіх сферах діяльності людини, що має наслідком якісні трансформаційні зміни функціонування окремих складових економічної системи як в якості окремих складових, так і комплексно.

Таким чином, процеси цифровізації комплексно впливають на всі сфери економіки. Не є виключенням і ринок праці.

Варто зауважити, що наслідки цифровізації значно відрізняються від змін, що мали місце у минулому, зокрема своїм комплексним характером – крім зникнення на ринку праці окремих професій і виникнення нових, формуються нові форми зайнятості населення, змінюються обсяги, зміст і способи виконання робіт, а також вимоги до працівників та способи взаємодії роботодавців із ними.

Головними напрямками змін на глобальному ринку праці в умовах розгортання цифрової економіки є поява нових професій, збільшення кількості вакансій у секторі ІКТ та зміна структури зайнятості, характеру праці та кваліфікаційних вимог до працівників поза цим сектором (Антонюк, Ільницький, Лігоненко, Денісова та ін., 2021, с. 51).

Щодо зайнятості у секторі використання ІКТ, на сьогодні існує доволі велика кількість посад, які передбачають різний рівень складності завдань і відповідальності працівників, робота яких пов'язана з ІКТ. Європейська рамка компетентностей з інформаційно-комунікаційних технологій та інформаційних систем (European e-Competence Framework) містить опис 41 компетентності та відповідних знань і навичок, що структуровані за етапами планування, розробки, використання, забезпечення й управління, які складають бізнес-процеси з ІКТ, а також рівнями кваліфікації (European Committee for Standardization, 2014).

На її основі сформовано Європейські Профілі ролей з ІКТ-професій, що впорядковують компоненти діяльності для 30 ролей ІКТ-професіоналів, об'єднаних у 7 груп: удосконалення процесів, бізнес, технічні роботи, проектування, розробка, сервіс та операції, підтримка. Для кожної ролі визначено її місію, результати роботи відповідного рівня підзвітності, відповідальності та внеску, головні завдання, компетенції та ділянку ключових показників ефективності (European Committee for Standardization, 2014).

І кількість ІКТ-фахівців у світі продовжує збільшуватись. Станом на початок 2019 р. у світі налічувалось трохи менше 19 мільйонів активних розробників програмного забезпечення, з яких 13 мільйонів були професіоналами у цій сфері (SlashData Ltd, 2019, р. 7). При цьому можна очікувати, що чисельність розробників збільшиться більше, ніж удвічі, протягом наступного десятиліття – приблизно до 45 мільйонів у 2030 р. (SlashData Ltd, 2019, р. 13).

При цьому значні зміни у структурі зайнятості мають місце й поза ІТ-сектором. Так, аналізуючи вплив наслідків поширення ІКТ в економіці, масовим (майже стереотипним) є очікування масового звільнення працівників з причин заміни ручної праці машинною. Беззаперечно, сучасні інформаційні та комунікаційні технології є одними з провідних чинників трансформації попиту на людські ресурси.

При цьому, на думку керівників компаній, їх впровадження посідає лише третє місце серед напрямів трансформації праці – після: а) розбудови організаційної культури зростання, адаптації та стійкості; б) розвитку людських ресурсів за допомогою підвищення кваліфікації, перекваліфікації та мобільності. Зокрема, збільшення кількості робіт та їх використання не лише у виробництві, а й за його межами на важких, брудних, небезпечних або рутинних видах робіт, включно з хатніми, призводить як до зменшення потреби у людській праці, так і до поліпшення її умов. Водночас рівень використання ІКТ на конкретному робочому місці залежить від комплексу технологічних, економічних й інших чинників, що діють на мікро- та макрорівнях (Антонюк, Ільницький, Лігоненко, Денісова та ін., 2021, с. 54).

У глобальному масштабі зміни в структурі зайнятості населення, що обумовлені цифровізацією, відбуваються досить нелінійно та нерівномірно. Вони прямим чином залежать від структури економіки конкретної країни, поточної стадії її економічного циклу та інших чинників. Тому прогнози експертів щодо зміни зайнятості населення внаслідок автоматизації не співпадають для різних країн.

Так, у країнах, що розвиваються, експерти Світового банку визначають чутливими до автоматизації дві третини виконуваних видів діяльності. Для розвинених країн, за оцінками фахівців PricewaterhouseCoopers, частка таких робіт значно менша: 38 % для США, 30 % для Великої Британії, 21 % для Японії, 35 % для Німеччини. За усередненими оцінками, 60 % усіх професій мають у своєму складі щонайменше 30 % робіт, що їх можна автоматизувати (Антонюк, Ільницький, Лігоненко, Денісова та ін., 2021, с. 55).

При цьому, особливої значущості набуває проблема нестачі цифрових навичок, зокрема щодо проектування та впровадження нових технологій. Так, 70 % представників бізнесу у країнах ЄС стверджують, що нестача персоналу з належними цифровими навичками є перешкодою для інвестування. Крім того, дані, представлені Всесвітнім економічним форумом (ВЕФ), відображають важливу тенденцію: рівень володіння цифровими навичками активною частиною населення є вищим у тих країнах, де є нижчим ризик автоматизації виконуваних робіт, і навпаки: працівники мають нижчий рівень володіння цифровими навичками у тих країнах, де є високими ризики автоматизації робіт (World Economic Forum, 2020a, с. 24).

Крім безпосередніх наслідків автоматизації, серед яких найважливішим є звільнення працівників, важливо враховувати й опосередковані довгострокові наслідки:

1) підвищення продуктивності праці на основі новітніх технологій призводить до зниження цін товарів однієї галузі, збільшення доходів споживачів, підвищення попиту на продукцію інших галузей і як наслідок – збільшення зайнятості в них;

2) поява професій майбутнього, попит на які поступово збільшується в усіх секторах. Зростає потреба у фахівцях з впровадження та використання новітніх ІКТ, цифрової трансформації, розробки й використання нових продуктів і сервісів (у конкретних галузях цей перелік доповнено спеціалізованими професіями – є потреба у фахівцях з біотехнологій, технологічних інновацій у фінансовому секторі, соціальних мереж тощо) (Антонюк, Ільницький, Лігоненко, Денісова та ін., 2021, с. 56).

Значущим трендом на ринку праці в умовах посилення цифровізації економіки є опанування нових спеціальностей (професій) працівниками, які починали кар'єру в інших професійних сферах. За даними ВЕФ, частка таких переходів працівників варіюється від 19 % у сфері інжинірингу до 72 % у сфері аналізу даних та штучного інтелекту, а також розробки продукції (World Economic Forum, 2020b, с. 33).

Цей прояв збігається з сучасною тенденцією щодо переміщення значної кількості робочих місць до більш успішних компаній, більш перспективних професій та економічних секторів, що розширюються. Цифрові трансформації економіки посилюють такі тенденції: за прогнозом ВЕФ, до 2025 року 85 мільйонів робочих місць можуть бути витіснені внаслідок зміни розподілу праці між людьми та машинами, тоді як можуть з'явитися 97 мільйонів нових ролей, які будуть більш адаптовані до нового розподілу праці між людьми, машинами та алгоритмами (World Economic Forum, 2020b, р.29).

Трансформаційні зрушення на ринку праці обумовлюють формування відповідних напрямів державної політики з регулювання ринку праці, розвитку національної економіки з діагностикою її місця у глобальних ланцюгах вартості. При цьому, вкрай актуальними стає впровадження програм державної підтримки щодо профорієнтації та навчання дорослих (зокрема, відповідно до концепції lifelong learning).

Висновки та перспективи подальших досліджень. У статті досліджено сучасний стан розвитку відносин зайнятості на глобальному ринку праці, що характеризується істотним впливом впровадження ІКТ. Проаналізовано наукові підходи до визначення

змісту цифровізації. Визначено основні наслідки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій для ринку праці та напрями трансформаційних змін у сфері зайнятості населення, що є актуальними й отримають розвиток у найближчій перспективі. Акцентовано увагу на перспективних сферах регулювання зайнятості населення та запропоновано продовжувати відповідні тематичні дослідження з урахуванням особливостей економічного розвитку різних країн.

Бібліографічний список

- Антонюк, Л. Л., Ільницький, Д. О., Лігоненко, Л. О., Денісова, О. О. та ін., 2021. *Цифрова економіка: Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на людський капітал та формування компетентностей майбутнього: монографія*. В: за ред. Л. Антонюк, Д. Ільницького, А. Севастюк (ред.). Київ: КНЕУ. 337 с.
- Кабінет Міністрів України, 2018. Розпорядження Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації № 67-р. *Верховна Рада України* [online]. Доступно: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>> (Дата звернення 07 жовтня 2022).
- Маркевич, К., 2021. Цифровізація: переваги та шляхи подолання викликів. *Центр Разумкова*. [online] Доступно за: <<https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia- perevagu-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>> (Дата звернення 07 жовтня 2022).
- Руденко, М. В., 2018. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи. *Економіка та держава*. 11, с. 61–65. DOI: 10.32702/2306-6806.2018.11.61.
- Сидоренко, С. В., 2021. Цифрова трансформація суспільства в умовах четвертої промислової революції. *Мультиверсум. Філософський альманах*, 1(173), т. 1, с. 31–43. DOI: 10.35423/2078-8142.2021.1.1.03
- Український інститут майбутнього, 2020. *Україна 2030e – країна з розвинутою цифровою економікою* [online] Доступно: <<https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html>> (Дата звернення 06 жовтня 2022).
- Якушко, І., 2021. Сутність та особливості цифрової трансформації. *Проблеми і перспективи економіки та управління*, 4(28), с. 75–82. DOI :10.25140/2411-5215-2021-4(28)-75-82.
- European Committee for Standardization, 2014. User guide for the application of the European e-Competence Framework 3.0. CWA 16234:2014 Part 2. [online] Available at: <https://itprofessionalism.org/app/uploads/2019/11/User-guide-for-the-application-of-the-e-CF-3.0_CEN_CWA_16234-2_2014.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- Gartner Glossary, n. d. *Gartner, Inc. and/or its affiliates*. [online] Available at: <<https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitalization>> (Accessed 07 October 2022).
- Gupta, Mark Sen, 2020. What is Digitization, Digitalization, and Digital Transformation? *ARC, Advisory Group*. [online] Available at: <<https://www.arcweb.com/blog/what-digitization-digitalization-digital-transformation>> (Accessed 07 October 2022).
- Mesenbourg, T. L., 2001. *Measuring the Digital Economy*. U.S. Bureau of the Census. [online] Available at: <<https://2001.isiproceedings.org/pdf/1074.PDF>> (Accessed 06 October 2022).
- Negroponte, N., 1995. *Being Digital*. New York : Alfred A. Knopf.
- SlashData Ltd, 2019. *Global Developer Population Report 2019* [online] Available at: <https://slashdata-website-cms.s3.amazonaws.com/sample_reports/EiWEyM5bfZe1Kug_.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- World Economic Forum, 2020a. How Countries are Performing on the Road to Recovery. Global Competitiveness Report. Special Edition 2020. Switzerland. 95 p. [online] Available at: <https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf> (Accessed 06 October 2022).

World Economic Forum, 2020b. The Future of Jobs Report 2020. [online] Available at: <https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf> [Accessed 06 October 2022].

References

- Antoniuk, L. L., Ilnytskyi, D. O., Lihonenko, L. O., Denisova, O. O. ta in., 2021. *Tsyfrova ekonomika: Vplyv informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii na liudskyy kapital ta formuvannya kompetentnosti maibutnoho: monohrafiia [Digital economy: The impact of information and communication technologies on human capital and the formation of future competencies: monograph]*. In: L. Antoniuk, D. Ilnytskoho, A. Sevastiuk (ed). Kyiv: KNEU. (in Ukrainian).
- European Committee for Standardization, 2014. User guide for the application of the European e-Competence Framework 3.0. CWA 16234:2014 Part 2. [online] Available at: <https://itprofessionalism.org/app/uploads/2019/11/User-guide-for-the-application-of-the-e-CF-3.0_CEN_CWA_16234-2_2014.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- Gartner Glossary, n. d. *Gartner, Inc. and/or its affiliates*. [online] Available at: <<https://www.gartner.com/en/information-technology/glossary/digitalization>> (Accessed 07 October 2022).
- Gupta, Mark Sen, 2020. What is Digitization, Digitalization, and Digital Transformation? *ARC, Advisory Group*. [online] Available at: <<https://www.arcweb.com/blog/what-digitization-digitalization-digital-transformation>> (Accessed 07 October 2022).
- Kabinet Ministriv Ukrainy, 2018. Rozporiadzhennia Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku tsyfrovoy ekonomiky ta suspilstva Ukrainy na 2018–2020 roky ta zatverdzhennia planu zakhodiv shchodo yii realizatsii № 67-r [Order on the approval of the Concept of the development of the digital economy and society of Ukraine for 2018-2020 and the approval of the plan of measures for its implementation No. 67]. *Verkhovna Rada Ukrainy* [online] Available at: <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>> (Accessed 07 October 2022) (in Ukrainian)
- Markevych, K., 2021. Tsyfrovizatsiia: perevahy ta shliakhy podolannia vyklykiv [Digitalization: benefits and ways to overcome challenges]. *Tsentr Razumkova*. [online] Available at: <<https://razumkov.org.ua/statti/tsyfrovizatsiia-perevagy-ta-shliakhy-podolannia-vyklykiv>> (Accessed 07 October 2022) (in Ukrainian).
- Mesenbourg, T. L., 2001. *Measuring the Digital Economy*. U.S. Bureau of the Census. [online] Available at: <<https://2001.isiproceedings.org/pdf/1074.PDF>> (Accessed 07 October 2022).
- Negroponte, N., 1995. *Being Digital*. New York : Alfred A. Knopf.
- Rudenko, M. V., 2018. Tsyfrovizatsiia ekonomiky: novi mozhlyvosti ta perspektyvy [Digitalization of the economy: new opportunities and prospects]. *Ekonomika ta derzhava*, 11, pp. 61–65. DOI: 10.32702/2306-6806.2018.11.61 (in Ukrainian).
- SlashData Ltd., 2019. Global Developer Population Report 2019, 2019. SlashData Ltd. 23 p. [online] Available at: <https://slashdata-website-cms.s3.amazonaws.com/sample_reports/EiWEyM5bfZe1Kug_.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- Sydorenko, S. V., 2021. Tsyfrova transformatsiia suspilstva v umovakh chetvertoi promyslovoi revoliutsii [Digital transformation of society in the fourth industrial revolution]. *Multyversum. Filosofskyyi almanakh*, 1(173), t. 1, pp. 31–43. DOI: 10.35423/2078-8142.2021.1.1.03 (in Ukrainian).
- Ukrainian Institute of the Future, 2020. *Ukraina 2030e – kraina z rozvynutoiu tsyfrovoyu ekonomikoju [Ukraine 2030e is a country with a developed digital economy]*. [online] Available at: <<https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyucifrovoyuekonomikoyu.html#6-2-10>> (Accessed 06 October 2022) (in Ukrainian).

- World Economic Forum, 2020a. How Countries are Performing on the Road to Recovery. Global Competitiveness Report. Special Edition 2020. Switzerland. 95 p. [online] Available at: <https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2020.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- World Economic Forum, 2020b. The Future of Jobs Report 2020. 163 p. [online] Available at: <http://chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcglclefindmkaj/https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf> (Accessed 06 October 2022).
- Yakushko, I., 2021. Sutnist ta osoblyvosti tsyfrovoi transformatsii [The essence and features of digital transformation]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 4(28). pp. 75–82. DOI: 10.25140/2411-5215-2021-4(28)-75-82 (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 15.11.2022

Voskoboinyk V. V.
Voskoboinyk D. V.

THE INFLUENCE OF THE DIGITALIZATION PROCESS OF THE ECONOMY ON THE TRANSFORMATION OF EMPLOYMENT

The article is devoted to the assessment of modern transformational changes in the sphere of employment under the influence of the spread of processes of digitization of the economy.

Approaches to defining the content of the «digitalization» category in modern scientific literature are analyzed. Based on the systematization of existing scientific views, which was formed, the author's definition of the concept of "digitalization" is proposed.

The main consequences of digitization on the world labor market are studied. It has been established that two main directions of change have formed in the global labor market in the context of the spread of the digital economy.

First, it is the expansion of the use of information and communication technologies (ICT), as well as the involvement of an increasing number of human resources. In particular, this is the emergence of new professions in the IT sector, an increase in the number of vacancies, etc.

Secondly, these are transformational changes in all other sectors of the economy due to the spread of ICT. These include: transformation of demand for human resources, changes in the structure of population employment, transformation of the nature of work, updating and modernization of qualification requirements for employees, etc.

The indirect long-term consequences of the introduction of information and communication technologies for the labor market are determined. It is highlighted that an important trend of the modern labor market is the mastering of new specialties (professions) by employees who started their careers in other professional fields. It is emphasized that the expansion of economic sectors is ongoing due to adaptation to the new division of labor between humans, machines and algorithms. A conclusion was made regarding the further actualization of the implementation of support programs for career guidance and adult education.

As a result, attention is focused on the priorities of the formation of current directions of the state policy of regulation of national labor markets with the diagnosis of their positioning in the global economic system.

Keywords: digitalization, information and communication technologies, transformation, labor market, employment, competences.